

РЕШЕНИЕ

№ 3790

гр. София, 10.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 10.05.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **601** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 68 от Закона за защита от дискриминацията /ЗЗДискр./

Образувано е след отмяна на Решение № 4142/ 23. 07. 2020 г., постановено по адм. дело № 10740/2019 г. по описа на Административен съд - София град и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на съда със задължителни указания, дадени с Решение № 469/14. 01. 2021 г., постановено по адм. дело № 810/2019 г. по описа на ВАС.

Делото е образувано по жалби на [фирма], както и на [фирма] против Решение № 98/ 15. 02. 2019 г. на Комисията за защита от дискриминация /КЗД/ – Ад Х. заседателен състав, по преписка № 464/2018 г., с което е установено, че жалбоподателите затрудняват достъпа на лица с увреждане и намалена подвижност до публични места, чрез неосигуряването на достъпна архитектурна среда в офис „Д.“, находящ се в [населено място], на [улица]. С решението се препоръчва, на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. с цел преустановяване на нарушението по чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр., във вр. с чл. 37, ал. 1 от ЗЗДискр., жалбоподателите да предприемат мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда, отчитаща и специфичните нужди на хората с намалена подвижност, в това число на хората с увреждания, в съответствие с изискванията на Наредба № 4/2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията на достъпна среда за населението,

включително за хората с увреждания.

В жалбите се излагат подробни аргументи за незаконосъобразност на обжалваното решение, като се иска неговата отмяна.

В проведеното съдебно заседание оспорващото дружество [фирма] се представлява от адв. Т., която поддържа жалбата и моли за отмяна на оспорваното решение.

Жалбоподателят [фирма], редовно призован, не се явява и не изпраща представител. В писмено становище моли жалбата да бъде уважена, като претендира присъждане на направените по делото разноски.

Ответникът - Комисията за защита от дискриминация, се представлява от юрк. Г., който оспорва основателността на жалбите и моли същите да бъдат отхвърлени. Развива подробни съображения в писмени бележки.

Административен съд - София град, след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 от АПК, за да се произнесе съобрази следното от фактическа и правна страна:

Жалбите са процесуално допустими, тъй като са подадени в срок от активно легитимирани лица, срещу годен за обжалване индивидуален административен акт.

За да се произнесе относно законосъобразността на обжалваното решение, съдът съобрази следното:

Производството пред КЗД е образувано по повод на постъпил доклад за самосезиране от доц. д-р А. Д., Председател на КЗД, с вх. № 12-11-1508 от 09. 07. 2018 г. В доклада се описва, че на 26. 04. 2018 г. на основание чл. 40, ал. 2 от ЗЗДискр., във връзка с §6 от ПЗР на ЗИХУ и в изпълнение на Решение на деветчленния състав на КЗД от 10. 11. 2017 г. и във връзка със Заповед № 24/20.03.2018 г. на Председателя на КЗД, в рамките на кампания „Достъпна България“ е бил съставен Констативен протокол с вх. № 12-11-874/28. 05. 2018 г. за извършената проверка на офис „Д.“, [населено място], находящ се на адрес: [населено място], [улица]. В доклада е отбелязано, че в § 6 от ПЗР на ЗИХУ изрично е указано „В срок до 31. 12. 2006 г. до обществени сгради и съоръжения – държавна и общинска собственост да се осигури свободен достъп за хора с увреждания, като се преодолеят съответните архитектурни, транспортни и комуникативни бариери“. Поради което е било прието, че отразеното в констативния протокол съдържа данни за осъществено нарушение по смисъла на чл. 5, предл. последно по признак „увреждане“ във вр. с § 1, т. 7 и 8 от ДР на ЗЗДискр. Предложено е във връзка образуваното производство по чл. 50, т. 2 от ЗЗДискр. във вр. с чл. 7 от Правилата за производство пред КЗД за защита от дискриминация по реда на глава четвърта, раздел първи от ЗЗДискр., да се установи дали е нарушение на чл. 5 по признак „увреждане“ във вр. с §1, т. 7 и 8 от ДР на ЗЗДискр., да се постанови преустановяване на нарушението до установяване на положение на равно третиране и да се наложат предвидените в закона санкции или принудителни административни мерки.

В указания от КЗД срок за становище [фирма] е изразило, че дружеството е дългогодишен генерален представител на [фирма] с последен договор № 201832 от 30. 04. 2018 г. В това си качество и за осъществяване на дейността си [фирма] използва за офис – под наем недвижим имот, находящ се в [населено място], [улица], съгласно договор за наем от 04. 01. 2015 г. Недвижимият имот, използван от [фирма]

за офис на „Д. застраховане“, е собственост на И. Д. А., придобит с нот. акт № 172, том IX, рег. № 9939, дело 1058/2008 г. Сградата, в която се намира недвижимият имот, е жилищна, частна собственост, включително и на други физически лица. Посочено е, че е било издадено Удостоверение на Главния архитект на [населено място] № 23/21. 05. 2010 г. за въвеждане в експлоатация на строеж четвърта категория „Преустройство и промяна предназначение на част от ап. 2 в офис със самостоятелен вход“. Със Заповед на едноличния собственик на капитала на [фирма] от 01. 06. 2010 г., на видно място била поставена указателна табела, че клиенти с увреждания на „Д. застраховане“, се обслужват с предимство пред офиса на [улица].

Становище е постъпило и [фирма], в което е посочено, че на този адрес се помещава застрахователен посредник на дружеството, който е правосубектно юридическо лице. Заявява, че обектът е с променено предназначение, за което била изпълнена цялата административна процедура, завършила с издаването от [община] на Удостоверение № 23/21. 05. 2010 г. за въвеждане в експлоатация на строеж четвърта категория „Преустройство и промяна предназначение на част от ап. 2 в офис със самостоятелен вход“. Посочва, че наличието на същото установява изпълнението на всички нормативни изисквания, касаещи въпросния обект.

В съответствие с изискванията на чл. 60, ал. 1 от ЗЗДискр. и Правилата за производство пред КЗД, е представен доклад-заключение за насрочване на открито съдебно заседание по преписка № 464/2018 г. за 10. 01. 2019 г. Според изложеното в доклада може да се направи предположение, че фактическият състав на евентуалното нарушение се състои в нарушение по смисъла на чл. 5, предл. последно по признак „увреждане“ във вр. с §1, т. 7 и 8 от ДР на ЗЗДискр.

Проведено е едно открито заседание по преписката, като съставът е преценил, че преписката е изяснена и я е обявил за решаване.

Въз основа на събраните доказателства по преписката е постановено обжалваното в настоящото производство решение. Със същото на основание чл. 65 и чл. 66 от ЗЗДискр. КЗД е установила, че:

1/ [фирма], чрез неосигуряването на достъпна архитектурна среда в офис „Д.“, [населено място], находящ се на адрес: [населено място], [улица] затруднява достъпа на лица с увреждане и намалена подвижност до публични места, което не съответства на регламентираната в чл. 2, т. 2 от ЗЗДискр. цел на закона и по смисъла на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. представлява непряка дискриминация на основата на признак „увреждане“.

Препоръчва на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. с цел преустановяване на нарушението по чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр., във вр. с чл. 37, ал. 1 от ЗЗДискр., поради изграждане на недостъпна архитектурна среда в обект в офис „Д.“, [населено място], находящ се на адрес: [населено място], [улица], както и с цел предотвратяване и отстраняване на вредните последици на [фирма], да предприемат мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда, отчитаща и специфичните нужди на хората с намалена подвижност, в т.ч. на хората с увреждания, в съответствие с изискванията на Наредба № 4/2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията на достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, за да не се допуска предоставяне при по-неблагоприятни условия на услуги за хората с увреждания и нарушения на ЗЗДискр.

2/ [фирма], чрез неосигуряването на достъпна архитектурна среда в офис „Д.“,

[населено място], находящ се на адрес: [населено място], [улица] затруднява достъпа на лица с увреждане и намалена подвижност до публични места, което не съответства на регламентираната в чл. 2, т. 2 от ЗЗДискр. цел на закона и по смисъла на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. представлява непряка дискриминация на основата на признак „увреждане“.

Препоръчва на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. с цел преустановяване на нарушението по чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр., във вр. с чл. 37, ал. 1 от ЗЗДискр., поради изграждане на недостъпна архитектурна среда в обект в офис „Д.“, [населено място], находящ се на адрес: [населено място], [улица], както и с цел предотвратяване и отстраняване на вредните последици [фирма], да предприемат мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда, отчитаща и специфичните нужди на хората с намалена подвижност, в т.ч. на хората с увреждания, в съответствие с изискванията на Наредба № 4/2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията на достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, за да не се допуска предоставяне при по-неблагоприятни условия на услуги за хората с увреждания и нарушения на ЗЗДискр.

Посочено е, че в едномесечен срок от получаването на решението, в изпълнение на чл. 67, ал. 2 от ЗЗДискр., ответната страна следва да уведоми КЗД за предприетите мерки за осигуряване на достъпна архитектурна среда.

При първоначалното разглеждане на делото /адм. дело № 10740/ 2019 г. по описа на Административен съд – София град/ е изготвена съдебно-техническа експертиза, която установява, че не съществува възможност за изграждането на неподвижна рампа в рамките на съществуващия вход на обекта, която да отговаря на изискванията на Наредба № 4/2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията на достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания. Установено е, че не е възможно конструктивно изменение и/или преустройство на офиса, с оглед да бъде изградена неподвижна рампа за достъп до същия.

При повторното разглеждане на делото и предвид указанията на Върховния административен съд, дадени с Решение № 469/ 14. 01. 2021 г. по адм. дело 10493/ 2020 г. по описа на ВАС, е назначена и изготвена съдебно-техническа експертиза, в която вещото лице е посочило, че няма техническа възможност за поставяне в процесния имот на подемна рампа или асансьор, предвид изискванията на Наредба № 4/ 01. 07. 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хора с увреждания. Уточнило е също, че съгласно Заповед № 1/ 01 06. 2010 г. на управителя на [фирма], клиенти с увреждания на [фирма] се обслужват с предимство пред офиса на дружеството в [населено място], [улица]. За целта е изготвена указателно-информационна табела, която е поставена на видно място, като е поставен и звънец, на който може да се позвъни безплатно. Вещото лице е посочило, че от информацията от официалната страница на [фирма] се установява, че от март 2021 г. дружеството предоставя на клиентите си изцяло онлайн услуги, като сключване на онлайн застраховки, регистриране на щети в реално време, плащане на вноски и подписване на полици, проверка на статус на щета и др.

При постановяване на своя съдебен акт съдът се довери изцяло на заключенията в съдебно-техническите експертизи, изготвени както при първоначалното разглеждане на делото, така и в настоящото съдебно производство, тъй като са изготвени от

компетентни вещи лица и отговарят в пълнота на поставените задачи.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Обжалваното Решение на КЗД е издадено от компетентен административен орган – Ад Х. заседателен състав на КЗД, в състав: Председател – С. С., и членове – Баки Х. и О. К., видно от Разпореждане за образуване на преписка № 929/ 30. 07. 2018 г. и при спазване на административнопроизводствените правила.

Решението е издадено на основание чл. 65 от ЗЗДискр., за нарушение на чл. 4, ал. 2 във вр. с чл. 37, ал. 1 от ЗЗДискр., и на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр., с цел преустановяване на нарушението по чл. 4, ал. 2, във вр. с чл. 37, ал. 1 от ЗЗДискр.

В настоящия случай препоръките са наложени за нарушение на чл. 4, ал. 2 във вр. с чл. 37, ал. 1 от ЗЗДискр., а именно пряка дискриминация чрез по-неблагоприятно третиране на дадено лице на основа на признаците в чл. 4, ал. 1, в сравнение с друго лице при сходни обстоятелства.

Съгласно чл. 37, ал. 1 от ЗЗДискр. не се допуска отказ за предоставяне на стоки и услуги, както и предоставяне на стоки и услуги с по-ниско качество или при по-неблагоприятни условия, на основата на признаците по чл. 4, ал. 1.

Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане".

Разпоредбата на чл. 5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места. Законът не дава дефиниция какво се разбира под публично място. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр. и в съответствие с чл. 9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания. Съгласно цитираната норма от Конвенцията целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградата, в която се предоставят предлаганите услуги от жалбоподателите, може да се определи като публично място.

Адресат на забраната по чл. 5 от ЗЗДискр. са всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място – независимо дали тези субекти са публични или частни. Това задължение произтича и от нормите на чл. 2 от Наредба № 4 от 01. 07. 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания /отм. с ДВ, бр. 12/ 12. 02. 2021 г., в сила от 13. 03. 2021 г./ във връзка с чл. 169, ал. 2, т. 4 от Закона за устройство на територията /ЗУТ/.

Адресати на задължението за изграждане на достъпна среда са всички собственици и наематели, които осъществяват експлоатация на обществени обекти.

"Достъпна среда" съгласно § 1, т. 2 от Наредба № 4 от 01. 07. 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания /отм. с ДВ, бр. 12/ 12. 02. 2021 г., в сила от 13. 03. 2021 г./, е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно.

Съгласно чл. 14 от Наредба № 4/ 01. 07. 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания /отм. с ДВ, бр. 12/ 12. 02. 2021 г., в сила от 13. 03. 2021 г./, преодоляването на различни височини вследствие на разликата между нивата на терена се осъществява чрез стълби, рампи, подемни платформи, асансьори.

От съдебно-техническите експертизи, изготвени при първоначалното и при повторното разглеждане на делото, се установява, че в конкретния случай липсва техническа възможност за поставяне на съоръженията, изброени в посочената разпоредба.

Съгласно чл. 57, ал. 2 от Закона за хората с увреждания, за съществуващи елементи на достъпната среда в урбанизираната територия и достъпната среда на съществуващи сгради и съоръжения, при които не може да се спазят изцяло изискванията за достъпност към отделни строителни елементи или това обременява излишно и непропорционално околните, достъпността се осигурява чрез прилагане на технически и/или организационни мерки и/или чрез спомагателни средства и пособия за определени групи хора с увреждания, когато това се налага.

В конкретния случай липсата на техническа възможност за поставяне на съоръженията, изброени в чл. 14 от Наредба № 4/ 01. 07. 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания /отм. с ДВ, бр. 12/ 12. 02. 2021 г., в сила от 13. 03. 2021 г./, е преодоляна с организационните мерки, които са взети от страна на оспорващите дружества, като клиенти с увреждания на [фирма] се обслужват с предимство пред офиса на дружеството в [населено място], [улица]. За целта е изготвена указателно-информационна табела, която е поставена на видно място, като е поставен и звънец, на който може да се позвъни безплатно. От информацията от официалната страница на [фирма] се установява, че от март 2021 г. дружеството предоставя на клиентите си изцяло онлайн услуги, като сключване на онлайн застраховки, регистриране на щети в реално време, плащане на вноски и подписване на полици, проверка на статус на щета и др.

В тази връзка не се споделя становището на процесуалния представител на Комисията за защита от дискриминацията, в което се сочи, че дружеството е следвало да осигури достъпна архитектура среда, чрез използване на стълбищни работи, например. Разпоредбата на чл. 57, ал. 2 от ЗХУ не въвежда задължително поставяне на технически съоръжения, а предоставя възможност за избор за прилагане на самостоятелно или едновременно на технически и/или организационни мерки и/или чрез спомагателни средства и пособия за определени групи хора с увреждания, когато това се налага.

Предвид установената в настоящото производство хипотеза на чл. 57, ал. 2 от ЗХУ, посредством която при наличие на обективни пречки за приложение на изискванията на Наредба № 4/ 2009 г. към съществуващи сгради и съоръжение, се въвеждат алтернативни способности за осигуряване на достъп за хора с увреждания, както и с оглед на предприетите организационни мерки, настоящата инстанция намира, че в конкретния случай е налице изпълнение

от страна на дружествата на задължението по чл. 5 от ЗЗДискр. да не затрудняват достъпа на лица с увреждания до застрахователния офис /в подобен смисъл Решение № 9921 от 20.07.2020 г. на ВАС по адм. д. № 5957/2020 г., V о./. Поради това, не е осъществен и специалният състав на пряка дискриминация по чл. 37 от ЗЗДискр., тъй като предоставянето на услуги не е осъществявано в по-неблагоприятни условия на основата на признака "увреждане". Чрез приложените от двете дружества организационни мерки хората с увреждания получават дължимия достъп до публични услуги, който им позволява да бъдат ефективни при защита на своите права и интереси.

Въз основа на събраните по делото доказателства, съдът намира, че обжалваният акт е незаконосъобразен и като такъв следва да бъде отменен.

При този изход на спора, в полза на жалбоподателите следва да се присъдят разноски.

Съгласно представен от [фирма] списък на разноските се претендира сумата от 650 /шестстотин и петдесет/ лева, от които 500 /петстотин/ лева адвокатски хонорар и 150 /сто и петдесет/ лева – заплатен депозит за вещо лице. На основание чл. 226, ал. 3 от АПК съдът следва да се произнесе и по отношение на разноските в касационното производство, направени от [фирма] които съгласно представен списък са в размер на 500 /петстотин/ лева. Поради това, ответникът следва да бъде осъден да заплати на [фирма] сумата в размер на 1150 /хиляда сто и петдесет/ лева.

Съдът намира, че размерът на юрисконсултското възнаграждение в полза на [фирма] следва да бъде определен в размер на 100 /сто/ лева, на основание чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 37 от Закона за правната помощ във вр. с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ във вр. с чл. 144 от АПК, предвид липсата на фактическа и правна сложност на спора и съобразно обема на осъществените процесуални действия. Ответникът следва да бъде осъден да заплати на [фирма] и направените разноски за съдебно-техническа експертиза в размер на 150 /сто и петдесет/ лева. Поради това и предвид изрично заявеното от страна на [фирма], ответникът следва да бъде осъден да заплати на оспорващото дружество сумата в размер на 250 /двеста и петдесет/ лева.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд – София - град, Второ отделение, 29-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 98 /15.02.2019 г. на Комисията за защита от дискриминация, Ад Х. заседателен състав, по преписка № 464/2018 г.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на [фирма], сумата от 1150 /хиляда сто и петдесет/ лева, представляваща направените по делото разноски.

ОСЪЖДА Комисията за защита от дискриминация да заплати на [фирма] сумата от 250 /двеста и петдесет/ лева, представляваща направените по делото разноски.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния

административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: